

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(modul de administrare a drumurilor)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (modul de administrare a drumurilor) a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat în contextul necesității realizării acțiunilor 6.5.10, 6.5.13 și 6.5.14 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.235/2021, și anume: 6.5.10. Creșterea eficienței utilizării mijloacelor fondului rutier alocate pentru drumurile naționale, prin reorganizarea Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor”, inclusiv creșterea capacităților de absorbție a mijloacelor financiare alocate din surse externe; 6.5.13. Modificarea Legii fondului rutier nr.720/1996 în vederea stabilirii unui mecanism durabil de finanțare a întreținerii drumurilor publice, inclusiv a unui sistem de monitorizare și control al utilizării mijloacelor alocate; 6.5.14. Modificarea Legii drumurilor nr.509/1995 în vederea majorării responsabilității de administrare a drumurilor publice, inclusiv a utilizatorilor terenurilor din zonele drumurilor din intravilanul localităților. Totodată, elaborarea proiectului de lege a fost inserată și în Planul de activitate al MIDR pentru anul 2022 (acțiunea 3.1.6): „3.1.6. Modificarea Legii nr.121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice, în vederea delimitării clare a atribuțiilor de administrare a terenurilor adiacente drumurilor naționale.” Astfel, pornind de la acțiunile indicate în documentele de planificare invocate <i>supra</i>, prin proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative se urmărește soluționarea următoarelor probleme: - excluderea neclarităților cu referire la competența autorităților administrației publice cu atribuții în domeniul administrării și gestionării drumurilor naționale și a terenurilor proprietate publică a statului aferente acestor drumuri; - excluderea dualității „subordonării” Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” în calitatea sa de structură organizațională abilitată cu funcția de gestionare a drumurilor publice; - excluderea ambiguităților și a lipsei de predictibilitate a surselor de constituire a Fondului rutier; - necesitatea îmbunătățirii mecanismului de repartizare a mijloacelor Fondului rutier, clarificarea responsabilității de administrare și utilizare, conform destinației, a mijloacelor alocate din fond; - necesitatea modificării mecanismului de plată a taxei pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova (vinieta); - lipsa prevederilor normative ce ar permite asumarea angajamentelor multianuale pe o perioadă de până la 3 ani în cazul achizițiilor de servicii pentru elaborarea documentelor normative în construcții și achizițiilor de lucrări de întreținere de rutină și reparație periodică a drumurilor; - lipsa prevederilor normative specifice contractelor de achiziții/acordului-cadru pentru lucrări de construcții/modernizare/reabilitare/reparare, întreținere periodică și de rutină a drumurilor naționale.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative prevede amendarea următoarelor legi, după cum urmează:

1. Modificările la *Legea drumurilor nr.509/1995* vizează următoarele:

- concretizarea aspectelor ce țin de competențele în domeniul administrării drumurilor naționale și a terenurilor proprietate publică a statului aferente acestora. În acest sens se propune expunerea alineatului (1) al art.5 în următoarea redacție: „(1) Organul central de specialitate în domeniul drumurilor, exercită prerogativele dreptului de proprietate publică a statului în domeniul drumurilor naționale și a suprafețelor de teren proprietate publică a statului aferente acestora.”.

Totodată, se propune completarea art.5 cu reglementări generice privind S.A. „Administrația Națională a Drumurilor”. Aceste prevederi sunt necesare datorită statutului aceste societăți pe acțiuni și importanței asigurării administrării eficiente a drumurilor naționale și a terenurilor aferente acestora. În context, se propune completarea cu alineatul (1¹) și alineatul (1²) cu următorul cuprins: „ (1¹) Administrarea drumurilor naționale și a suprafețelor de teren proprietate publică a statului aferente acestora se asigură de către organul central de specialitate în domeniul drumurilor prin intermediul societății pe acțiuni „Administrația Națională a Drumurilor”.

„(1²) Societatea pe acțiuni „Administrația Națională a Drumurilor” este o societate comercială cu capital integral de stat, de interes strategic național, în care organul central de specialitate în domeniul infrastructurii drumurilor realizează funcția de exercitare a drepturilor de acționar și de administrare a proprietății publice. Societatea pe acțiuni „Administrația Națională a Drumurilor” realizează atribuțiile privind administrarea drumurilor naționale și a suprafețelor de teren aferente acestora proprietate publică a statului în condițiile contractelor de concesiune.”.

- revizuirea prevederilor alin. (8) art.9, în sensul diminuării termenului de demolare a obiectivului amplasat în zona drumului public sau în zonele de protecție ale acestuia, edificat în lipsa autorizației de amplasare a obiectivului, de la 60 zile la 15 zile, precum și reglementarea situației în care obiectivul edificat în lipsa autorizației de amplasare, periclitează siguranța circulației rutiere, proprietarul urmează să demoleze acest obiectiv în termen de 3 zile de la data notificării. În ambele cazuri administratorul drumului va notifica și agentul constatat cu competență în domeniul constatării contravențiilor privind construcțiile neautorizate, pentru sancționarea contravențională a proprietarului obiectivului;

- expunerea anexei nr.2 în redacție nouă, prin revizuirea indicilor privind masa și dimensiunile maxime admise ale vehiculelor pe drumurile publice, clasificarea drumurilor după capacitatea portantă, care va funcționa în comun cu harta interactivă și/sau informația actualizată în funcție de dinamica reabilitării drumurilor publice naționale;

- completarea anexei nr.3 Regulamentul privind condițiile de amplasare (desființare) a obiectivelor în zona drumului public național sau local de interes raional și/sau în zonele de protecție ale acestuia, în sensul concretizării listei obiectivelor din zona drumului și/sau zonele de protecție ale acestuia, asupra cărora se răsfrâng prevederile Regulamentului menționat, prin indicarea „obiectivelor de publicitate exterioară”, care este o concretizare de ordin tehnic, întrucât cerințele specifice privind amplasarea obiectivelor de publicitate exterioară sunt expres indicate la capitolul V din Regulament, iar indicarea „obiectivelor comercial-economice” rezidă din situația existentă la moment cu referire la amplasarea în zona drumurilor/zona de protecție a acestora a diferitor construcții (spre exemplu: depozite, săli de ceremonii ș.a.) și care necesită a fi încadrate în noțiunea de „obiective”.

De asemenea, se propune completarea cu pct.2¹) din Regulament, prin instituirea normelor conform cărora Organul central de specialitate în domeniul infrastructurii drumurilor poate cesiona Societății pe acțiuni „Administrația Națională a Drumurilor” dreptul de emitere a prescripțiilor tehnice privind amplasarea obiectivului în zona drumului public și/sau în zonele de protecție ale acestuia, a autorizației de amplasare a obiectivului în zona drumului public și/sau în zonele de

protecție ale acestuia, și a acordului de desființare a obiectivului amplasat în zona drumului public și/sau în zonele de protecție ale acestuia.”

Totodată, în cuprinsul legii se propune substituirea cuvintelor „construcții artificiale” cu cuvintele „lucrări de artă”. Această modificare derivă din necesitatea utilizării terminologiei corespunzătoare documentelor normative în construcția drumurilor.

2. Modificările la *Legea fondului rutier nr.720/1996* vizează următoarele:

- expunerea în redacție nouă a lit. a) din alin.(1) al art.2, în sensul concretizării și asigurării predictibilității surselor de constituire a Fondului rutier. Astfel, se propune ca „*defalcările anuale nu mai puțin de 80% din volumul total al accizelor la produsele petroliere supuse accizelor și a taxei pentru gazul lichefiat importat*” să fie transferate în Fondul rutier. Acest fapt va permite acumularea unor surse financiare bugetare suplimentare, care vor fi utilizate pentru proiectarea, construirea, modernizarea, reabilitarea, repararea, întreținerea periodică și întreținerea de rutină a drumurilor;

- modificarea art. 8, în sensul clarificării aspectelor privind mecanismul de repartizare a mijloacelor fondului, concretizarea responsabilității de administrare și utilizare conform destinației a mijloacelor alocate din fond, inclusiv concretizarea aspectelor referitoare la asigurarea transparenței acestor procese. În context, se propune:

- a) completarea alin. (2) cu textul „autoritățile publice locale de nivelul al doilea” în calitate de responsabili de administrarea și utilizarea conform destinației a Fondului rutier. Astfel, această modificare poartă un caracter de concretizare, or, autoritățile publice locale de nivelul al doilea, potrivit art.1 alin.(2²) din *Legea fondului rutier*, aprobă anual modul de distribuire a mijloacelor fondului pe capitole de cheltuieli pentru drumurile publice locale de interes raional (municipal);

- b) expunerea în redacție nouă a alin. (3), în sensul concretizării mecanismului de repartizare a mijloacelor Fondului rutier. Astfel, se propune ca repartizarea mijloacelor fondului să se efectueze în baza unor criterii de prioritizare, aprobate prin ordinul autorității administrației publice centrale în domeniul infrastructurii drumurilor;

- c) modificarea alin. (4) și (5), în scopul asigurării transparenței asupra modului de repartizare a mijloacelor Fondului rutier și a modului de utilizare a acestor mijloace de către autoritățile publice locale de nivelul al doilea, prin afișarea în locuri publice și plasarea pe pagina web oficială a Programul de repartizare a mijloacelor fondului rutier pentru drumurile publice locale de interes raional (municipal) și a raportului privind utilizarea mijloacelor fondului rutier;

- totodată, se propune excluderea cuvântului „gospodăriei” cu referire la sintagma „gospodăriei drumurilor” utilizată în textul legii.

3. Modificările la Titlu IX din *Codul fiscal nr.1163/1997* vizează următoarele aspecte:

- modificarea art.335 și art.347 în sensul instituirii mecanismului achitării taxei pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova (vinieta) direct la conturile bancare ale Societății pe acțiuni cu capital integral de stat „Administrația Națională a Drumurilor”, deschise la prestatorii de servicii de plată. Acest fapt va asigura sursele financiare necesare realizării operative a activităților puse în sarcina S.A. „Administrația Națională a Drumurilor”;

- concretizarea listei obiectivelor din zona drumului și/sau zonele de protecție ale acestuia, asupra cărora se răsfrâng prevederile titlului IX din *Codul fiscal* și anume a obiectivelor comercial-economice, care la moment nu se regăsesc expres în prevederile acestui titlu și proprietarii acestora întâmpină dificultăți la achitarea taxelor, or, în practică există cazuri de amplasare în zona drumurilor/zona de protecție a acestora, a diferitor construcții (spre exemplu: depozite, săli de ceremonii ș.a.) și care necesită a fi încadrate în noțiunea de „obiective” din zona drumului și/sau zonele de protecție ale acestuia.

4. Modificările la *Legea nr.121/2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice* au menirea de a oferi claritate privind competențele în domeniul administrării drumurilor naționale și a terenurilor proprietate publică a statului aferente acestora.

5. Modificările la *Legea nr.163/2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție* vizează art.14 alin.(1) și se rezumă la concretizarea lucrărilor care pot fi realizate fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construcție. În context, se propune expunerea lit.g) și h) în redacție nouă cu inserarea textului „lucrări de întreținere de rutină, întreținere periodică, reparații ale căilor de comunicații, accese de transport, parări, trotuare și scări, sisteme de captare și evacuare a apelor” a drumurilor și infrastructurii rutiere.

6. Cu referire la propunerea de completare a art.66 din *Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014* cu un nou alineat (3²), prin care se propune permiterea asumării angajamentelor multianuale pe o perioadă de până la 3 ani în cazul achizițiilor de servicii pentru elaborarea documentelor normative în construcții și achizițiilor de lucrări de reparație, întreținere periodică și întreținere de rutină a drumurilor, evocăm că:

- timpul necesar realizării etapelor conexe procedurii de elaborare a documentelor normative presupune o perioadă de circa 5-6 luni de la inițierea colectării propunerilor de teme până la aprobarea proiectului planului tematic, și 2-3 luni ce cuprind perioada dintre aprobarea Planului de achiziții (pe minister), a planului tematic pentru anul curent, publicarea anunțului de intenție, lansarea licitației publice și semnarea contractelor, în mod similar, este necesară o perioadă de timp și pentru ajustare conținutului caietelor de sarcini la etapa lansării licitației și care pot prevedea elaborarea unui studiu de fezabilitate.

Adițional, se atestă situații când în procesul de elaborare a documentelor normative, ministerul de profil beneficiază de suport din partea unor proiecte internaționale, rezultatele cărora sunt introduse în documente, ceea ce presupune un termen de 2-3 ani până la aprobare. Acest lucru este valabil și în cazul elaborării normelor tehnice pentru domeniul energetic, construcției drumurilor etc. La momentul actual, potrivit Catalogului de documente normative în construcții 2021 ed. II, sunt valabile 327 de „СНИП” și „пособия к СНИП”, care sunt învechite și nu corespund cerințelor fundamentale, stipulate în *Legea nr.721/1996* privind calitatea în construcții și în *Reglementarea tehnică* cu privire la cerințele minime pentru comercializarea produselor pentru construcții, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 913/2016.

- achizițiile de lucrări de reparație, întreținere periodică și întreținerea de rutină a drumurilor, de asemenea sunt propuse pentru a putea fi realizate pe o perioadă de până la 3 ani, reieșind din specificul acestui tip de lucrări care se desfășoară într-o manieră continuă și pentru a nu periclita realizarea acestora din considerente de anuitate a procedurilor de achiziții publice.

7. Modificările la *Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice* se referă la:

- completarea art.74, întru indicarea excepțiilor prevăzute la art.66 din *Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014*, ce permite asumarea angajamentelor multianuale;

- completarea cu un articol nou 76¹ care conține prevederi specifice contractului de achiziții/acordului-cadru pentru lucrări de construcții/modernizare/reabilitare/reparare/întreținere periodică și întreținerea de rutină a drumurilor publice naționale/locale de interes raional (municipal). Aceste modificări derivă din necesitatea asigurării executării continue a lucrărilor pentru atingerea scopului propus și satisfacerea interesului public.

8. La art.VIII se conțin norme privind intrarea în vigoare a prezentei legi, precum și norme privind stabilirea măsurilor necesare implementării legii:

Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi:

- 1) va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta;
- 2) va întreprinde măsurile necesare în vederea eficientizării sistemului de proiectare, construire, modernizarea, reabilitare, reparare și întreținere periodică a drumurilor publice naționale, precum și creșterii eficienței utilizării mijloacelor Fondului rutier și a capacităților de absorbție a mijloacelor financiare alocate din surse externe prin reorganizarea Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” în societate pe acțiuni cu capital integral de stat S.A. „Administrația Națională a Drumurilor” și fuziunea (absorbția) societăților pe acțiuni cu capital majoritar de stat specializate în întreținerea drumurilor publice cu S.A. „Administrația Națională a Drumurilor”.

În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale va transmite în administrare drumurile naționale în condițiile contractului de concesiune încheiat între acesta și S.A. „Administrația Națională a Drumurilor” pe o perioadă de 35 ani, fără plata redevenței, prin derogare de la prevederile Legii nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii și art.15 din Legea nr.121/2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice;

Agenția Proprietății Publice va transmite în administrare suprafețele de teren proprietate publică a statului aferente drumurilor naționale în condițiile contractului de concesiune încheiate între aceasta și S.A. „Administrația Națională a Drumurilor” pe o perioadă de 35 ani, fără plata redevenței, prin derogare de la prevederile Legii nr. 121/2018 cu privire la concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii și art.15 din Legea nr.121/2007 privind administrarea și deținutarea proprietății publice.

5. Fundamentarea economico-financiară

Proiectul de lege nu implică costuri financiare suplimentare de la bugetul de stat și nu afectează veniturile bugetare per general, ci presupune o redistribuire a acestor venituri către Fondul rutier.

Astfel, redacția propusă la lit. a) din alin.(1) al art.2 din Legea fondului rutier nr.720/1996, dispune direcționarea în Fondul rutier a „defalcărilor anuale nu mai puțin de 80% din volumul total al accizelor la produsele petroliere supuse accizelor și a taxei pentru gazul lichefiat importat” ceea ce va avea ca efect acumularea unor surse financiare bugetare suplimentare în acest Fond, care este parte a bugetului de stat.

În tabelul prezentat, putem observa sursele financiare acumulate la bugetul de stat din accizele la produsele petroliere, care sunt defalcate direcționat în Fondul rutier și respectiv, ponderea acestora din volumul total al accizelor la produsele petroliere supuse accizelor.

Anul bugetar	Defalcări anuale în Fondul rutier din volumul total al accizelor la produsele petroliere supuse accizelor (mii lei)	Ponderea defalcărilor anuale în Fondul rutier din volumul total al accizelor la produsele petroliere supuse accizelor (%)	Volumul total al accizelor la produse petroliere supuse accizelor (mii lei)
2018	785.654,8	34,29	2.291.206,7
2019	820.226,5	34,84	2.354.266,6
2020	1.646.396,4	66,76	2.466.142,0
2021	1.571.677,3	54,5	2.883.811,5
2022	-	Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2022, nr.205/2021, defalcările anuale din volumul total al accizelor la produsele petroliere, cu excepția gazului lichefiat, nu vor depăși 58,0%;	-

Prin urmare, direcționarea a nu mai puțin de 80% din volumul total al accizelor la produsele petroliere supuse accizelor la Fondul rutier va crește considerabil volumul surselor financiare ce vor putea fi utilizate pentru dezvoltarea infrastructurii rutiere.

Un alt aspect propus la lit. a) din alin.(1) al art.2 din Legea fondului rutier nr.720/1996, vizează direcționarea în Fondul rutier a defalcărilor anuale nu mai puțin de 80% din volumul total al taxei pentru gazul lichefiat importat. Conform informației recepționate la acest subiect de la Ministerul Finanțelor, prin demersul nr.09/2-09/2562 din 22.03.2022, se prezintă datele dezagregate pe trei ani cu referire la drepturile de import aferente gazului lichefiat, după cum urmează:

(mii lei)

Anul	Taxa pentru proceduri vamale	Acciză	Taxa pe valoare adăugată (TVA)
2019	1998,4	223 213,9	58 098,0
2020	1650,8	223 707,6	51 044,9
2021	2880,7	229 155,5	76 341,2

Astfel, direcționarea a nu mai puțin de 80% din volumul total al taxei pentru gazul lichefiat importat la Fondul rutier, de asemenea va constitui un factor important de creștere a volumului surselor financiare ce vor putea fi utilizate pentru dezvoltarea infrastructurii rutiere.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege menționat se încadrează în cadrul normativ în vigoare. Totodată, în scopul implementării prevederilor proiectului de lege vor fi necesare intervenții la nivelul cadrului normativ subsidiar, în contextul necesității asigurării aducerii actelor normative ale Guvernului în concordanță cu prezenta lege, precum și adoptarea hotărârii de Guvern privind prin reorganizarea Î.S. „Administrația de Stat a Drumurilor” în societate pe acțiuni cu capital integral de stat S.A. „Administrația Națională a Drumurilor”.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind elaborarea proiectului de lege a fost plasat pe pagina web a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, directoriul „Transparența decizională” și pe portalul www.particip.gov.md - <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectul-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative/9456>.

La fel, proiectul va fi plasat pentru consultări și dezbateri publice pe paginile web respective.

8. Constatările expertizei anticorupție

Potrivit art.35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege va fi remis Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege nu necesită efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Potrivit art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege va fi remis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice.

11. Constatările altor expertize

Prin proiectul de lege se propun reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și pct.3 subpct.2), pct.11 subpct.2¹) lit.b) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin

Hotărârea Guvernului nr.23/2019, a fost elaborată analiza impactului la proiectul de lege și remisă spre consultare Ministerului Finanțelor și Cancelariei de Stat.

Totodată, având în vedere importanța proiectului din perspectiva construcției/modernizării/reabilitării/reparării și întreținerii drumurilor naționale, analiza impactului la proiectul de lege urmează a fost remisă spre expertizare și Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Secretar general al ministerului

Lilia DABIJA